

Menas ir moralė konflikto ženkle

Etikos ir estetikos problemoms besikryžiuojant

Anksčiau ar vėliau kiekvienam skaitytojui ir moderniosios literatūros sekėjui kyla du klausimai: 1 — ar literatūra gali būti vertinama moralės matais, ir 2 — ar literatūra gali būti nemoralė? Pirmu žvilgsniu klausimai atrodo paprasti. Bet apie kieno moralę mes kalbame? Literatūros? Bet juk moralė saisto žmones, ne daiktus. Tad gal vertėčiau kalbėti apie autoriaus moralę? Tačiau neturim teisės spręsti apie veiklą iš autoriaus asmeninio gyvenimo (net autobiografinių kūrinių meninė vertė nepareina nuo autobiografinių faktų). Lieka dar viena galimybė: vertinti autoriaus sukurtą personažą moralė. Bet pagaliau kokį sąryšį turi tie vaizduotės padarai su manim (skaitytoja) ir mano moralė, kad aš būčiau vertinama kokį nors sprendimą jų atžvilgiu daryti? (Čia norėtusi paminėti, kad kalbant apie moralę, apimami platesni laukai, negu tik knygos vaizduojami vyrai ir moterys santykiai. Dažnai romani rašyti grynai materialistine pažiūra, kur medžiaga ir pinigai apsprendžia veiksmo gerumą, yra žalingesni negu užsimantys lytinėm problemom. Pavojingesni todėl, kad jie daug mažiau sensacingi ir dėmesio neatkreipiantys į esantį pavojų.)

Amoralė, morali ar nemoralė?

Retą gal sutiksim dvidešimtojo amžiaus žmogų, kuris tvirtintų, kad literatūra ir menas iš esmės nemoralūs. Tačiau ypač Amerikoje buvo laikotarpis, kuriame menininkai ir literatai buvo laikomi visuomenės pavojingiausiais nariais, o jų kūriniai — velnio žabangos. Išugdę amerikiečių literatūroje vienišos, visuomenės vietos nerandantį, herojo tipą, tie laikai praėjo. Dabar madoje laikyti literatūrą amoralę: neturintį jokio teigiamo, nei neigiamo moralės atspalvio. Pajūry plaukamas akmuo yra geras tik tuo, kad jis yra. Ir šalia šio esminio gėrio, kaip daiktas, jis savy neturi jokios moralės, nes nėra asmuo, neturi sąmonės ir todėl jokios atsakomybės nenėša.

Tačiau literatūra analogiškai nelygintina su tuo margu akmenėliu, nes literatūros veiklas nėra tik gamtos jėgų padaras. Literatūra yra žmogaus darbo, jo sąmonės vaisius. Gi žmogaus veiksmas yra amoralus tik tada, kada atliekamas nesąmoningai: neįjungiant aktyviai proto ir valios galių. Labai aišku, kad rašyti ar kurti nesąmoningai yra neįmanoma.

Išimtimi gal galime laikyti dadaistų mokyklos „rašytojus“, kurie susirinkę sukarpydavo laikraštį atskirais žodžiais ir, juos sumaišę, iš kepurės imdavo po vieną ir užrašydavo rezultatus, kuriuos vadino „eilėraščiais“. Tačiau dar svarstyti klausimas, ar tas atsitiktinis žodžių rinkinys pelno literatūros ir meno vardą, nes menas jau pačia savo aptartimi suponuoją sąmoningą kūrėjo pastangas. Taigi, jeigu literatūra negali būti amoralė, tai turi būti morali arba nemoralė, kaip ir kiekvienas žmogaus veiksmas gali būti geras arba blogas. O

LILE TUMOSAITE

jeigu taip, tai literatūros vertinimas moralės matu yra pateisinamas.

Tačiau paimkime į rankas F. Mauriac knygą *Therese*. Įvade autorius sakosi norėjęs savo heroję parodyti ant išganymo slenkščio, tačiau paliko tamsoje, nes jis nepajėgė sukurti kūrinių, kuris suprastų jos vidų ir išsklaidytų jos išpažinties. Mauriac taip pat sako, kad savo pasirinkimą neigiamo herojės tipo jis gali pateisinti tik tuo, kad toks personažas jam atskleidžia daugiau paslapčių ir tuo yra įdomesnis bei sudėtingesnis. Šių pasisakymų akivaiz-

Francois Mauriac

doj autoriaus sukurti personažai tarsi atsistoja savotiškoj autonomijoje, lyg nepriklausomume nuo jų autoriaus ir kūrėjo, tarsi jie autorių valdytų, o ne priešingai. O visgi jo atsakomybė yra nepaneigina.

Moralės ir meno sritys

Moralė ir menas viešpatuoja skirtingose gyvenimo srityse. Todėl Oscar Wilde galėjo sakyti, kad tai, jog autorius yra žmogžudys, dar nieko neigiamo nepasako apie jo prozą. Menas domisi savo kūrinio tobulumu, kai tuo tarpu moralė rūpinasi žmogaus dvasiniu gėriu. Meni-

nė vertė liečia veiklą, o moralė patį žmogų. Kaip žmogus gali būti geras prekybininkas, geras šoferis, geras virėjas, bet blogas žmogus, taip galima būti dideliu menininku — rašytoju ir blogu žmogumi. Čia matome, kad menininkas — literatas turi dvigubą širdį ir sąžinę, kaip sako Maritain'as viename savo laiške dramaturgui Cocteau. Žiūrint iš meninės pusės, autoriaus atsakomybė yra tik jo veikalui. Jis gali naudotis viskuo, ką jis mato esant reikalinga jo kūrinio tobulumui.

George Santayana sako, kad suprasti, priimti ir panaudoti tą situaciją, kurioje mirtingasis žmogus save gali rasti, yra meno ir proto funkcija. Toks pajėgumas yra ieškotinas dėl savęs ir nėra atsakingas už gėrio ar blogio chaosą, kurį jis randa. Žmogaus nuodėmės gali būti jo veikalo medžiaga, nes iš jų menininkas tikisi išgauti estetinio grožio tam tikrą laipsnį. Todėl Andre Gide galėjo sakyti, kad „yra nesvarbu, ką autorius rašo“.

Žmogus priklauso abiem pasauliam

Tačiau moralės atžvilgiu toks posakis yra nesąmonė, nes menininkas yra atsakingas už savo ir savo artimo gyvenimo gerovę. George Santayana žodžiais tariant: „Meno medžiaga yra gyvenimas; gyvenimas, koks jis iš tikrųjų yra; tačiau meno uždavinys gyvenimą padaryti geresniu...“ Konfliktas tarp meno ir moralės išsivysto tik todėl, kad jie valdo skirtingas ir autonomiškas gyvenimo sritis. Tačiau žmogus gyvena abiejose tose srityse. Šv. Terešė iš Avilos sakė, kad gyvenimas be poezijos būtų neįmanomas, kai tuo tarpu galima prikelti, kad be moralės dėsnių žmogus virsta gyvuliu. Kūrybos srityje menas turi paskutinį žodį, tačiau jis yra randa mas gyvenime, kur žmogiškus veiksmus ir tikslus valdo mora-

J. Mieliulis

Raskolnikovo sapnas

Vincas Krėvė, vienas mūsų pirmiausių dailiojo žodžio kūrėjų; mirė 1954 m. liepos 7 d., taigi jau 10 metų kai liūdime jo netekę.

Jose Santos Chocano

ILGESYS

*Jau dešimts metų,
kaip keliauju po pasaulį.
Kaip mažai gyvenau!
Kaip labai pavargau!
Kas paskubom gyvena, iš tikrųjų negyvena:
kas neišleidžia šaknų — negali duoti vaisių.
Būti bėgančia upe, būti praeinančiu debesiu,
nepalikant jokio pėdsako ir atminimo,
yra liūdna; ir dar liūdniau tam, kuris jaučiasi
debesiu aukštybėse, upe gelmėse.*

*Labiau norėčiau būti medžiu nei paukščiu,
labiau norėčiau būti malka nei dūmu;
ir bevelių gimtinę
varginančiai kelienei:
gimtąjį miestą su jo varpinėmis,
archaiskais balkonais, pasenusiais portalais
ir siauram gatvėm, lyg kad namai
irgi nenorėtų labai nutolti...*

*Stoviu pakrantėje
staigus tako.
Žiūriu į bevingiuojantį kelią,
kuris kiekvieną kalną apjuosia mazgu;
ir įsisąmonimu, kad kelias ilgas,
kad apylinkė stati,
kad nuolaiduma sunki,
kad kraštovaizdis niūrus...*

*Viešpatie! Jau įkūrėjo bekeliuoti,
ir pradedu ilgėtis, trokštu išlėsti
tarp savųjų... Visi glausis prie manęs,
kad jiems pasakočiau savo vargus ir laimėjimus;
ir aš, lyg tas, kuris bevartydamas nuotraukų albumą,
noriai papasakosiu savo
tūkstančio ir vienos nakties nuotykius
ir baigsiu šiuo nelemtu sakiniu:
„Mažai tegyvenau!
Labai pavargau!“*

Išvertė P. GAUCYS

J. S. Chocano, peruviečių poetas, garsus savo gyvenimu ir kūryba. Siekė Lotynų Amerikos ispanų ir indėnų kultūrų sintezės ir buvo vienas didžiųjų modernizmo judėjimo poezijos šulių.

P. G.

lė. Žmogus priklauso abiem pasauliam, tačiau moralė turi pirmenybę, nes negali būti aukštesnio įstatymo, kaip tas, kuris valdo visą ir galutinį žmogaus likimą. Menas, nors dažnai prievartaujas menininko sielą, vistiek turi likti tik priemonė į galutinį ir absoliutinį žmogaus tikslą. Kada menas pasidaro Alpha ir Omega, kada jis nebėra tarpiniu tikslu, bet viso gyvenimo vienintelis tikslas, tada menininkas tampa stabmeldžiu, garbinas savo proto ir rankų darbą.

(Nukelta į 2 psl.)

Vincas Krėvės kapas

Kertinė Parastė

LIETUVIŲ IR LATVIŲ KULTŪRINIS SUARTĖJIMAS

Politinis išsivystymas Europoje ir mėginimai kada nors ateityje sujungti visas tris Baltijos tautas į glaudesnį valstybinį bendradarbiavimą verčia mus dabar iš naujo apsvarstyti dviejų broliškų Baltijos tautų — lietuvių ir latvių — susiartinimo galimybes. Toms tautoms, kurios yra kilusios iš bendro kamieno, kaip lietuviai ir latviai, kurių kalbos yra giminingos ir kurios turi tą patį istorinį likimą, yra lengva suderinti savo kultūrinę ir politinę veiklą ir pagaliau įsijungti į pastovesnę valstybių sąjungą.

Kiekvienos tautos kultūra, jos gyvenimo būdas bei mąstysena ryškiausiai atsispindi jos literatūroje, kuri yra tarsi tautos dvasios veidrodys. Lietuvių ir latvių tautos daug geriau viena antrą suprastų, viena kitos gyvenimo būdu bei mąstysena persiimtų ir visas likusias problemas lengviau spręstų, jei daugiau pažintų viena antros literatūrą ir glaudžiau bendradarbiautų įvairiose kultūros srityse.

Nors neturime pilnų žinių apie vertimus iš vienos mūsų kalbos į kitą ir jų yra labai mažai, tačiau kai kuriuos jų norime čia suminėti. Iš lietuvių kalbos į latvių yra išversti veikalai: Dovydeno — Broliai Domeikos, J. Simonaitytės — Aukštųjų Šimonių likimas, Vaičiūno — Naujieji žmonės, Putino — Valdovas, Binkio — Atžalynas, Čiurlionienės — Aušros sūnūs. Iš lyrikos daugiausia versti B. Brazdžionio, J. Aisčio, K. Inčūros, S. Nerio, M. Putino ir K. Bradūno eilėraščiai. Iš naujesnių vertimų minėtini: V. Ramono — Kryžiai ir Dulkės raudoname saulėleidy, o ypač J. Zarinio į latvių kalbą išversta dr. J. Girniaus knyga — Tauta ir tautinė ištikimybė, kuri latvių kritikų gerai įvertinta ir plačiai paskleista.

Latviai savo knygos gerai iškelia abiejų tautų artumą. Tam pavyzdžiu gali būti K. Stalano neseniai parašyta knyga — Lietuvių latvių likimas rytinėse srityse, o kitas latvių rašytojas — dr. N. Borsas — yra parašęs anglų kalba istorinį romaną — Juodas kryžius (The Black Cross), kur liečiamos latvių ir lietuvių bendros kovos su kryžiuočiais ir ypač Kėstučio ir Birutės kilnumas. Latvių kultūrininkas dr. A. Karpis neseniai buvo atvykęs į Chicago kalbėtis kultūriniais reikalais, apie abiejų tautų kultūrinį bendradarbiavimą ir iškėlė mintį, kad latviai rengiasi sušaukti Kultūros kongresą ir kviešti su pakaitomis ir lietuvių, tarp ku-

rių dr. J. Girnius, kuris jiems gerai žinomas iš išverstos knygos.

Iš latvių kalbos į lietuvių yra išversti: Kaudzių — Matininkų metalai (Mernieku laikai), Blaumanio — Indranai, Siuvėjų dienos Gilmaičiuose, Trinos nuodėmės, Rainio — Aukso arklys ir Pusk vejeli, Poruko, Skalbės, Brigaderės, Medenio, J. Klidzejo — Mėlynosios naktys (Draugo atkarpoje), Zinaidos Lazdos, A. Eglišio, E. Adamsono ir Ingridos Viksnos kai kurie kūrinių. Šiems vertimams atbaigti Olgertas Liepinis Bostone rengia platesnę latvių rašytojų ontologiją lietuvių kalba ir lietuvių rašytojų ontologiją latvių kalba.

Lietuvių ir latvių kultūrinės įstaigos bei organizacijos turėtų sudaryti sistematinę apžvalgą apie iki šiol atliktus vertimus ir pagalvoti apie būsimuosius vertimus. Šiems vertimams atlikti ir abiem tautoms susiartininti daug padėjo dar nepriklausomoje Lietuvoje ir Latvijoje įsteigta Lietuvių-Latvių vienybės draugija. Daugiausia vertimų iš lietuvių į latvių kalbą yra atliktos draugijos garbės narys E. Skujenieks. Draugijos veikla buvo atnaujinta Vokietijoje, gyvenant tremties stovyklose, ir ten buvo įsteigti net 22 nauji draugijos skyriai ir išversti į latvių kalbą apie 25 lietuvių rašytojų kūrinių.

Emigracijai prasidedant į užjūrio kraštus, daugelis skyrių užsidarė, o Amerikoje įkurti draugijos skyriai tik Bostone, Fausto Kiršos ir Olgero eilėraščiai. Iš naujesnių vertimų minėtini: V. Ramono — Kryžiai ir Dulkės raudoname saulėleidy, o ypač J. Zarinio į latvių kalbą išversta dr. J. Girniaus knyga — Tauta ir tautinė ištikimybė, kuri latvių kritikų gerai įvertinta ir plačiai paskleista.

Latviai savo knygos gerai iškelia abiejų tautų artumą. Tam pavyzdžiu gali būti K. Stalano neseniai parašyta knyga — Lietuvių latvių likimas rytinėse srityse, o kitas latvių rašytojas — dr. N. Borsas — yra parašęs anglų kalba istorinį romaną — Juodas kryžius (The Black Cross), kur liečiamos latvių ir lietuvių bendros kovos su kryžiuočiais ir ypač Kėstučio ir Birutės kilnumas. Latvių kultūrininkas dr. A. Karpis neseniai buvo atvykęs į Chicago kalbėtis kultūriniais reikalais, apie abiejų tautų kultūrinį bendradarbiavimą ir iškėlė mintį, kad latviai rengiasi sušaukti Kultūros kongresą ir kviešti su pakaitomis ir lietuvių, tarp ku-

A. Bt.

Šiame numery:

- Menas ir moralė.
- Lietuvių ir latvių kultūrinis suartėjimas.
- Chocano „Ilgesys“.
- Žmonijos tragika romane.
- Gyvenimo šaltiniai.
- Kristijonas Donelaitis.

- Naujas sprogimas fizikos moksle.
- Filmų įvairumai.
- Nauji leidiniai.
- Moters grožis.
- Napoleono žmonos tragedija.
- Mokytojų paruošimas.
- J. Gielgaudas apie valdybos meną.

Betuštinant artimo labai pini-ginę, pilnėja širdis.

— V. Hugo

Menas ir moralė

(Atkelta iš 1 psl.)

Etikos ir estetikos konfliktas

O taip atsitikti gali. Filosofai aiškina, jog kada žmogus, laisvu valios veiksmu, įjungiančiu visą jo asmenybę, pasirenka gėrį dėl paties gėrio, jis tuo momentu pasirenka Dievą. Tuo momentu jis siekia nesąlyginio ir absoliutaus gėrio, nors gal Dievo sąvokos nepripažįsta. Bet menas linksta į kitą absoliutą — į grožį, kuris pasiekiamas darbu, bet kuris nėra Dievas ar grožis egzistuojantis tik grožiui. Čia išauga etikos ir estetikos konfliktas.

Rašytojas, valdomas to grožio sampratos, negali norėti būti blogu rašytoju. Jo, kaip menininko, sąžinė ir visa psichologinė sudėtis to negali leisti. Analogiškai žmogus negali pasirinkti blogio kaip blogio. Jeigu jis taip padaro tai tik todėl, kad tuo momentu jis pastato jausminį ar kokį kitą gėrį aukščiau moralinio gėrio. Todėl rašytojas turi būti ištikimas savo įkvėpimo vizijai. Jis negali rašyti kitaip, negu jo vidus diktuoja. Jis lengviau gali tos vizijos ar įkvėpimo atsisakyti, negu ją pakeisti.

Maritainas duoda pavyzdį vieno savo pažįstamo rašytojo, kuris jaunystėje labai puikiai piešęs. Jo paveikslai primindavę anglo William Blake iliustracijas (daugiausia mitologinio pobūdžio). Tačiau šis jaunuolis šventai įsitikino, kad tie piešiniai ir jų įkvėpimas eina tiesiai iš pragaro gelmių. Dėl tos priežasties jis piešimą visai metė, nors daugelis mūsų gal būtume jam patarę tik jų turinį ar stilių pakeisti. Jam prieinamiau atrodė visai to meno srities atsisakyti, negu būti ištikimu tai inspiracijai ir tam šaltiniui, kuris šiaip jo palinkimui davė būvį.

Menas — vidaus pasaulio išraiška

Dėl tos pačios priežasties autorius negali eiti moralisto, pamokslininko ar propagandisto pareigų. Jeigu jis tas pareigas eina, tai yra tik priepuolamybė, antraeilis jo veikalui neesminis dalykas. Literatūros kūrinys egzistuoja ne tam, kad jis skelbia gerą ar pikta gyvenimą, moralės pakrikimą, patriotizmo perteklių ar jo stoką. Tam rasomi straipsniai, studijos bei istorijos veikalai. Mums sunku atsisakyti minties, kad literatūros esmė nėra ką veikalas pasako, bet kaip. Tada, kada veikalo idėjinis turinys gimsta ne kartu su to veikalo įkvėpimu, o yra uždedamas iš viršaus kaip marškinėliai, tada daroma žala veikalo meninei pusei. Tuo atveju yra persama meninio įkvėpimo sąskaiton.

Kad idėja pasireikštų meniniam kūrinui natūraliai ir nuoširdžiai ji turi plaukti iš autoriaus sąmonės, iš jo gilaus ir neatsaukiamo įsitikinimo. Kada moralės ar filosofijos viena ar kita mintis aplenkia įkvėpimo šaltinį, autorius yra verčiamas pasiimti pozą, kurioje jis skelbia tai, ko jis, visuomenė ir Dievas iš jo laukia, tačiau ne tai, kuo jis iš tikrųjų yra. O menas turėtų būti jo subjektyvus pasaulio, jo vidaus išraiška.

Todėl Garcia Lorca yra vienas iš tikriausių patriotinių ispanų rašytojų. Jo veikalai retai mini Ispaniją, tačiau be jos jie būtų visi nesuprantami. Lorco's dramose tiesiog alsuoja įsikūnijus Ispanija, pasireiškianti jo sukurtų personažų dvasinėj struktūroje, jų nusiteikimuose, elgesy. Gal panašiai prabyla Krėvės personažai. Mat, kad jų patriotizmas nėra tik žodinis — be galo stiprus ir įspūdingas, jis atsirado be autoriaus sąmoningų pastangų, bet jis glūdi pačioj charakterių

dvasios sudėty. Raganius tegali būti lietuviu, nes jo visa galvosena, jo temperamentas jį tokiu padaro. Jokių atvejų jo nepavadinimui italų, ispanų ar vokiečių, nors autorius ir bandytų geografinės knygos ribas į tuos kraštus perkelti.

Masinė sąžinė

Panašiai moralės srity. Yra tik vieniintelė priemonė panaikinti blogio įtaką iš savo veikalo, ir tai yra Mauriac žodžiais tariant — ištyrinti šaltinį. Maritain sako, jog galim įsivaizduoti, kad savo įkvėpimo vizijoje autorius jaučia du momentus. Jis mato, kad kas yra gera jo kūriniui kaip kūriniui, yra bloga jam kaip žmogui arba kad tai neš neigiamą įtaką visuomenei, prieš kurią jis yra atsakingas. Čia susikerta kūrėjo — autorius ir žmogaus sąžinės. Jo dilema glūdi tame, kad jis verčiamas atsisakyti arba moralinės, arba meninės ištikimybės. Jis pasidalina savyr atstatoja konflikte su savim. To konflikto išsprendimas yra tik vienas. Menininko išeitis glūdi ne jo kūrinio pakeltime, bet jo paties pasikeitime. Jis turi savo vidų tiek pakeisti, kad jo meninė sąžinė visai ko kito reikalauja, kad jai neberekėtų susikirsti su jo moralės vertybių skale. Tada jis liks sau vispusiškai ištikimas. Iš tyro šaltinio plauks tyra versmė.

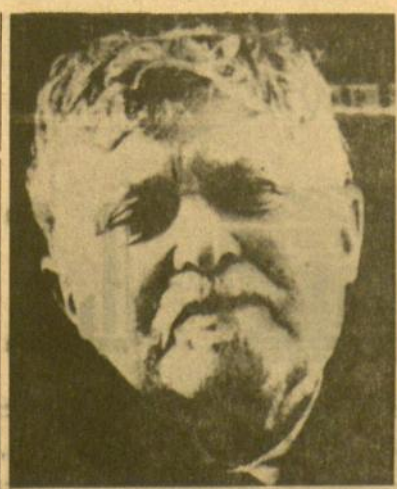
Tai vienintelis būdas išvengti tūščio pozavimo. Čia taip pat matom tampriausia santyki tarp autoriaus asmeninės ir jo veikalo moralės, bei išryškėja reikalas rašytojui siekti dvasinio tobulumo. Todėl galime įsivaizduoti autorių, kurio sąžinė šio konflikto neįaučia ir yra įsi-

Dail. Telesforas Valius, liepos 10 d. sulaukęs 50 m. amžiaus, pasiekęs savo kūrybingiausią laikotarpį. Yra gimęs Rygoje 1914 m., 1942-1944 m. buvęs grafikos profesorius Vilniaus meno akademijoje, 1946-1949 m. vadovavęs grafikos studijoms Freiburgo Pritaikomojo meno mokykloje, nuo 1955 m. gyvenęs Kanadoje

tikėjusi savo teisingumu. Tuo atveju jis klys, bet liks visticke nuoširdus. Panašiai kaip žmogus iškreiptos sąžinės įtakoj daro bloga, galvodamas, kad tai gera. Ir kadangi yra skirtumas tarp veikalo įkvėpimo gilumo ir jo šaltinio, mums gali būti patrauklus veikalas, kuriame nuodėmės raudonos kaip kraujas. Tuo atveju suprantam, kad šaltinis drumstas, o gal net purvinas, tačiau pergyvenimas, kuris jį pagimdė yra gilus, tikras ir nemeluojamas, todėl sau ištikimas ir mus pagaušas.

Ištikimumas grožiui, bet pagarba tiesai bei gėriui. Tačiau menininkas nekuria tuštumoj, bet visuomenę, ir visuomenė turi teisę apsisaugoti nuo pavojingų įtakų. Tačiau visuomenė neturi teisės užgauti kūrybos. Bendras visuomenės gėris reikalauja pagarbos intelektualinėm vertybėm, liečiančiom tiesą ir grožį; pagarbos asmens laisvei ieškoti ir nematęs pagarbos kito žmogaus protui ir sąžinei bei jo apsisprendimui. Genialiausi kūriniai dažnai plaukia prieš vidutiniškumo srovę, tačiau tai nepakankama priežastis juos sunaikinti. Cenzūra yra pateisin-

Gabriel Marcel, prancūzų mintytojas bei rašytojas, šiais metais gavo Vokietijos knygų prekybininkų tautos premiją. Tokias premijas jau yra laimėję: prof. Tillich, prof. Heuss, Karl Jaspers, Guardini. Premijos rašte pažymėta, jog tai "krikščioniškas egzistencialistas". Marcel prisipažįsta, jog jam daugiausia įtakos yra padarę Karl Jaspers, Kierkegaard, Heidegger, Berdiajev. Jo atsivertimą gelutinai lėmė Charles du Bos ir ypatingai Mauriac, taip pat sąlytis su tomis tais bei su Jacques Maritain.

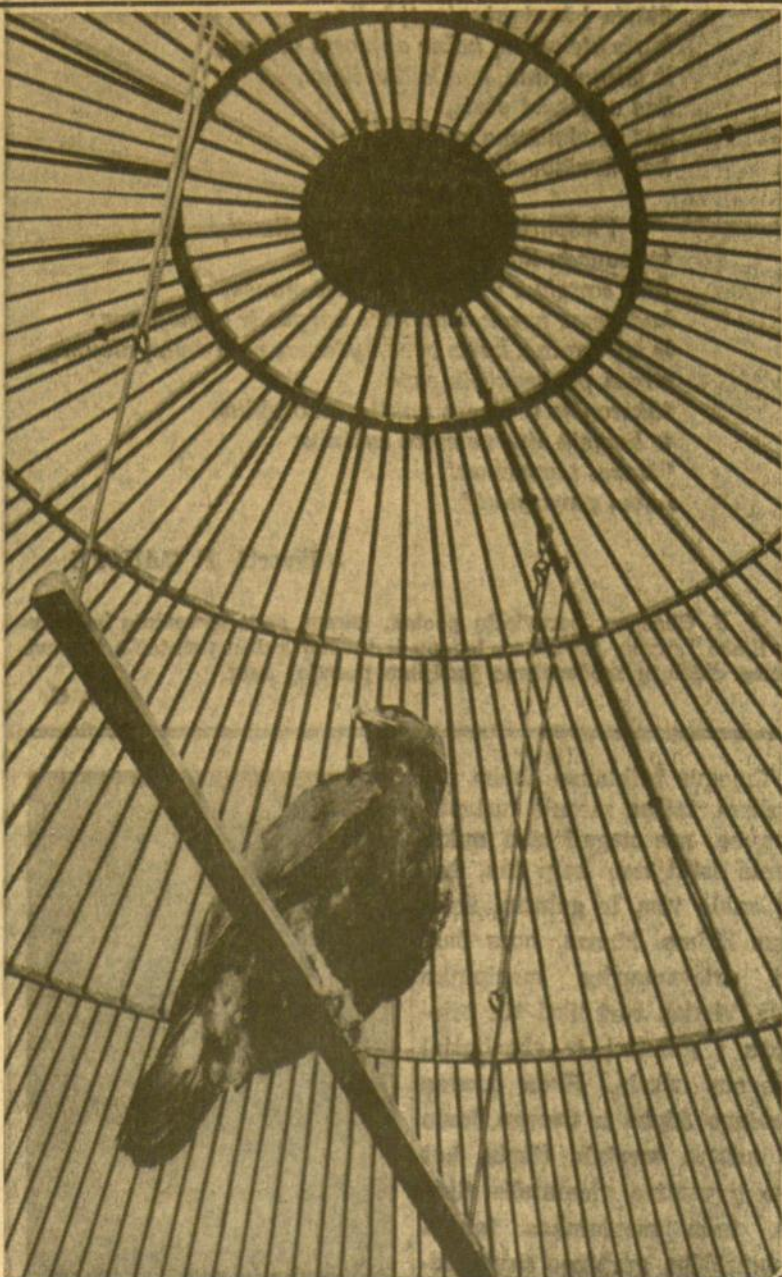
tina tik tiek, kiek veikalas skatina veikti negiamai, visuomenės santvarką griauti.

Tuo atmetama visa pornografinė literatūra (jeigu ją taip vadinti galima), nes jos pagrindas yra ne idėja, bet refleksas. Tuo atveju dingsta meninė kūrinio savybė, nes jis jau nebe autoriaus jausmo ar pergyvenimo simbolis, bet tiesioginis skaitintojas, įtaigotojas. Menininko įnašas į žmonijos kraitį yra jo meninio pergyvenimo gelmė. Todėl bet koks aiškesnis žmogaus gelmių pažinimas neša daugiau šviesos visai žmonijos sąžinei.

Tačiau autorius nėra tiesioginiai įpareigotas būti jaunuomenės ar žmonijos auklėtoju. Ta pareiga literatūros srity, tur būt, krenta ant kritikų pečių. Jie turi perspėti tuos, kurie nėra literatūros specialistai, nurodyti kūriny randamas klaidas ne tik meninė, bet ir moralinė plotmėje. Gi tam perspėjimui paklusti yra atsakingo skaitytojo pareiga.

Europos literatūros tradicija

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos veikalas "The Traditions of European Literature, From Homer to Dante". Pirmas tomas apima Graikijos literatūrą, antras — krikščionybės ir viduramžių literatūros tradicijas. Autorius — Barrett Wendell.

Araus nelaisvėje

ŽMONIJOS TRAGEDIJA ROMANE

Rumunų rašytojas Petru Dumitriu, 1960 m. pasitraukęs į Vakarų, prancūzų kalba parašė du romanus, kurių pirmasis "Susitikimas paskutiniam teismui" baigiamas tremtimi, o neseniai pasirodęs "Incognito" yra istorija vieno šventojo, bet ne Bažnyčios šventojo, o išėjusio iš "Mirties namų", pasimetusio bevardėje minioje, kurią traukia totalistinės bei marksistinės valstybės santvarka. Petru Dumitriu žino visas paslaptis, nes buvo aukštas valdininkas Bukarešte, tačiau pasirinko laisvę. Ir po skausmingo pabėgimo iš savo tėvynės knygoje "Bajorai" davė prieškarinės, vakarietiškos ir aristokratiškos, Rumunijos sukrečiantį žlugimo vaizdą.

Parašyti naujam romanui "Incognito" Dumitriu panaudojo dvidešimt savo tragiškos patirties metų ir vaizduoja besikeičiantį pasaulį, arba tikriau žmogų, beieškančį ir randantį gyvenimo paslapties raktą.

Pasakotojas prašo jį skirti užsienio tarnybai, kad tuo būdu galėtų pasitraukti į Vakarų. Jis laukia leidimo išvykti, kuris jam teduodamas tik po ilgo tyrinėjimo, atliekamo Sebastijono Ionesko, kuris 1939 m. buvo ketvirtas pasiturinčios šeimos sūnus. Būdamas 17 metų, jis pabėga ir įstoja į rumunų kariuomenę, vokiečių vadovaujama. Po trejų metų žudymų ir plėšimų jis jaučiasi išsėmęs visus smurto kraštutinumus. Patekęs rusų nelaisvėn ir tapęs komunistu. Jį sužavi griežti, rūstūs argumentai. Jis tiki, kad komunizmas išvaduos jį iš šalį nuo vakariečių įtakos, kuri jį pūdo. Su raudona armija jis įžengia į Bukareštą ir randa savo tėvus nuskurusius, o brolius įsijungusius į naują santvarką, kurią jie laiko "žodinių simbolių konstrukcija, tinkama panaudoti bet kuriam reikalui." Sebastijonas patampa įtakingu slapstosios policijos tarnautoju. Tačiau smurto ir neteisybės paveiktas, jis atsisako vykdyti blogį, kerštą ir neapykantą. Tą neapykantą Ionesko pamato visoje baisybėje vieną vakarą, kai išžudomi ūkininkai, atsisaiko eiti į kolchozus. Nuo tada jis palaipsniui pradeda smukti. Atleistas iš policijos, jis gauna vienos įmonės vedėjo vietą. Bet

tuoj ir vėl atleidžiamas už nenorą keršyti nekaltiems. Jis išmetamas iš partijos, iš jo atimama darbo kortelė. Neteisingai apskustas, jis įmetamas į kalėjimą. Ir ten randa ieškomą tiesą: užuot pirštu dūrus į kitus, jis pripažįsta savo paties kaltę, jis supranta, kad reikia žmones mylėti tokius, kokie jie yra, neapykantai priešpastatyti meilę, nes meilė yra Dievas, o Dievas incognito slepiasi kiekvienoje žmogaus širdyje. Nurimęs, susivertinęs savo evangeliją, jis pradeda ją skelbti geros valios žmonėms, ir netrukus įsižiebia keliolika mistinių žiburėlių komunistinėje girioje.

Tačiau marksizmas neturi ką veikti su visuotinės meilės mokslu. Jam reikia didvyrių, ne šventųjų. Ionesko yra įtariamas, jis nenaudingas, kaltas. Kas su juo nutinka, skaitytojas nesužino, nes pasibaigus tyrinėjimam, jis išgaruoja, dingsta. Sebastijonas gauna leidimą išvykti ir kartu su daiktais išsižveža užrašus.

P. Dumitriu šiame romane išryškina žmogaus dramą visoje platumoje. Nors jis vaizduoja mūsų dienų šventąjį, tačiau vis dėlto kažko pasigendame šioje gerokai savotiškoje religijoje, savotiškoje krikščionybėje už Kristaus. Romane su dideliu talentu vaizduojami Dunojus savo didingam tingume, rusų

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protėdas
Aparatų-Protėzų Med. Dan.
dakt. Spėc. pagalbos kojomė
(Arth. Support) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
Val. 8-4 ir 8-8. Seštad. 9-1
2850 W. 63rd St., Chicago 28, Ill.
Tel. PROspect 6-5084

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR
GERKLES LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v.
vak. Seštadieniai 10-11 val. Trečiadienį uždaryta. Išsilaikyti priimami.

Res. HE 6-1670
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia skambinti MI 2-0001

Ofisio 3148 West 63rd Street
Tel.: PROspect 5-1717
Resid.: 3241 West 60th Pl.
Tel.: REPUBLIC 7-7848

DR. S. BIEZIS
CHIRURGIJA
VALANDOS: 10-12 val. ir 7-9 v.
Seštadienį uždaryta.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGŲ
3601 West 63rd Street
Kampos 64-605 ir California
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Sešt. 7-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal susitarimą.
Ofisio telefonas: 478-4943
Res. WAlbrook 3-5046

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
225 N. Liberty Street
Route 26, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Res. HE 4-5349, Res. HE 4-5353
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm. katv. 1-4, vakar. 1-9, antr. 1-3. Sešt. ir sešt. di.
uždaryta.

Res. HE 4-5758; Res. HI 5-2396
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
Bendra praktika ir Alergija
Valandos: pirm. antr. ketvirt. 1-9
vak. 1-3. Sešt. 10 v. r. iki 12 p. p. Ligonius
prima pagal susitarimą.

Res. HE 735-4477; Res. PR 8-9880
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NEIRŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG
6449 So. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą.

Res. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
6132 S. Wedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
atliepia skambinti MI 3-0001.

kariuomenės žygiavimas lyguma, baisios, kraugeriškos tankų kautynės. Neužmirštama įspūdi palieka perauklėjimo stovyklų vaizdai. (Petru Dumitriu: INCognito). Prancūzų ir anglų kalba vertimas. Macmillan, New York).

P. G.

Elektros baterijos žmogaus kūne

Chirurgai kas kart plačiau panaudoja elektros baterijas ir vielas žmogaus gyvybei gelbėti, įsodindami tuos dalykus į žmogaus organizmą. Jau nebe naujas dalykas po oda įdėta baterija, kurios leidžiami vielomis impulsai pažadina širdies veikimą.

Geriausias filmas

JAV Katalikų teatro darbuotojų konferencija įvyks rugp. 27 d. Detroito. Be kitų dalykų, rengėjai yra nusistatę suteikti aukščiausią įvertinimą Ralph Nelsono filmui "Lilies of the Field".

Ofisio HE 4-1414, Res. RE 7-6867
DR. B. GAIZIŲNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. kampos)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.
Sešt. 12-3 v. p. p.
Trečiadieniai uždaryta

Ofisio tel. PR 8-3230
Namu — Res. PROspect 6-8081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
JOKIA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2858 West 63rd Street
Firmad. antradienį, ketvirt. ir penkt.
nuo 11 iki 1 v. ir nuo 4 iki 7 v. v.
Seštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofisio PO 7-8090, Res. GA 2-1978
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir sešt. uždaryta.

Telefonas: Grovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. p. pagal susitarimą. Išsilaikyti trečiadienį, uždaryta.

Ofisio PR 6-1795, Res. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŲNAS
VIDAUS IR KRAUJŲ LIGŲ
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Firmad. antr. ketvirt. ir penkt. nuo 3-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Ofisio ir buto tel. Olympic 3-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir sešt. tik susitarus.

Tel. RELiance 6-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lactus gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
8925 West 59th Street
Val.: Pirmad. antradienį, ketvirtadienį ir penkt. nuo 12-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Seštad. 12-4 val. trečiadienį uždaryta.

Tel. ofisio ir buto Olympic 2-6159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-4 val. vak. Išsilaikyti trečiadienį, seštadienį 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7150 South Western Avenue
Firmad. antradienį, ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadienį nuo 11 val. ryto. — 1 v. p. p. Seštadienį 11 val. ryto. iki 1 v. p. p. Ligonius prima pagal susitarimą.
Ofisio tel. RE 7-1468
Res. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
2817 West 71st Street
Telefonas: HEmlock 6-3546
(OFISO IR REZ.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIŲNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PROspect 8-7773
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p. antradienį ir penktadienį 6-8 v. v.

Ofisio HE 4-1818, Res. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. kampos)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Seštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniai uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofisio: Pullman 5-6766
Namu: Beverly 8-3946
Pirm. val. kasdien 8 v. r. Sešt.

Tel. CE 6-0720 arba 283-1600
DR. C. K. PAULIS
DIAGNOSTIKA IR VIDAUS LIGŲ
Monroe Building, Suite 709
104 So. Michigan Avenue
Valandos susitarus telefonu.

Tel. RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofisio 2650 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Trečiadieniai ir šeštadieniai uždaryta

Tel. Ofisio PR 6-7800; Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGŲ
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p.
Išsilaikyti trečiadienį.
Seštadieniai 10-5 v. p. p.

Ofisio telefonas — OL 4-3481
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2307 So. Kedzie Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak.
Treč. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad. antr. ketv. penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštad. nuo 2-4. Trečiadieniai ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2290
Atostogose iki liepos 27 d.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA7-7381
1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien; treč. uždaryta; Sešt. nuo 10 v. r. iki 1 popiet.

Res. tel. PR 9-6780
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslelių ir šlapimo takų chirurgija
Ofisio: Naujos adresas: 2454 West 71st St. (71-08 ir Campbell Avenue kampos), tel. 776-2580; 30 N. Michigan ave. Suite 808, tel. CE 6-7764
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofisio tel. 5-4810
Res. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. p. ir 6-8 p. m.
Penkt. 10-12 p. p.
Trečiadienį ir seštadienį pagal sutartį.

Ofisio telef. OLdfeld 4-2896
Resid. telef. WAlbrook 5-5099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Avenue
Bendra praktika ir specializacija chirurgija
Valandos kiekvieną dieną 2 — 4 ir 6-8 val. vak. Trečiadieniai ir seštadieniai uždaryta, pirmą dieną pagal susitarimą. Seštadienį nuo 3 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisio ir Res. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 6-1225 ar PR 6-5571
Ofisio val.: Pirm. antr. treč. di. penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Sešt. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 5-6198
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmą dieną Bronchus tik susitarus.
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Treč. ir sešt. uždaryta

Telefonas — GROvehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Seštadienį 1 iki 4 val. Trečiadieniai uždaryta
Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Avenue
Ofisio val. kasdien: 2-4; 6-8. Seštad. nuo 2 iki 4v. Treč. ir sekm. tik akubialis atvejis ir susitarus.

Tel. ofisio PR 6-6446, Res. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 W. 71st St.
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 ir 8 v. v. Treč. ir seštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofisio CA 6-0257, Res. PR 6-0658
Res. 6600 So. Ashland Avenue
Val. 11 v. ryto iki 3 v. v. Sešt. 8-5 v. v.

K. P. CELIESIUS

DR. JONAS GRINIUS

Donelaičiui Selmas yra pagirtinas "gaspadorius", nes vykdo Dievo valią, kaip dera krikščionims. Nors poetas to nepasako, bet

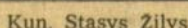
Moterystės sakramento atve-
lyje yra mūsų kalboje įsipilietinė
teisiniai terminai: skyrybos
ir ištuoka. Nežinau, kodėl au-
torius tas dvi skirtingas sąvo-
kas suplaka pervien: kalbėda-
mas tiek apie ištuoką, tiek apie
skyrybas vartoja vis tą patį

Spaudos klaidos

Gražiai išleista

Kun, Stasys Zilys

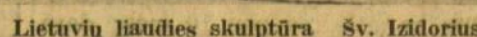

Jums garbė, kad vindas jūsų, sukriai
 besisukdams,
Paakylų bei linų kuodelį nupeša greitai.
Jums garbė, kad staklės prieš pavasarį trinka
Ir šaudyklė su šeiva sokinėjama tarškia.
Jums garbė, kad auðeklėliai jūsų mūnauði
Ant maro lauku kaip sniegą pavasario blizga.

Nors Pričkus daug ko pamoko būrus, bet vaikų auklėjimu, mokymu, mokyklų lankymu Selmas labiausiai susirūpinęs. Jis bėra neįsamielis būrus, kurie vaidijasi su mokytojais dėl to, kad šie neklauzdoms "kartais iš bėdos per-subinę drōžia", o patys tėvai savo vaikus glupus "pekiai ant garbės juos užaugint pažadėjo". Joks kitas "Metu" veikėjas nepergyvėna taip skaudžiai racionalistinių idėjų, laisvamanybės mokslo, atitinkamos dorovės bei palaidų papročių įsibrovimo į Lietuvą, kaip Selmas, sakydamas:

*Ak, broleliai! ak, išbuskim irgi pajuskim,
Kain visur išsižioje neklos plyšta beduogniai.*

1. Prof. dr. Antanas Salys —
Lietuvių kalbos raida dabartinėje
Lietuvoje.

ėvelį, b) Šiu nakčiai (dzūkų
aina), c) Mergyte jaunoji, d)

apylinkése, netoli Hatch, Nau-

apylinkése, netoli Hatch, Nau-

*Ne tik vokiečiai visoki mus pažiūrėti,
Bet ir daug prancūzų mus mylėt susirinko,
Taip kad ir lietuviškai kalbėdami valgo
Ir jau rūbus mūs, kaip mes, vilkėti pagavo;
Tik margu marginių dar nešioti nedrįsta.*

Selmu atrodo, kad net jaučiai, žalis su dvyliu, nori lietuviškai prakalbėti, dėkodami už pridėtą pašaro pluoštą. Tai, be abejo, vienas Donelaičio hiperbolinių posakių idėjai pabrėžti. Bet, rodydamas savo Selmą religingiausiu, doriausiu ir patriotiskiausiu žmogum, mūsų poetas nori pasakyti, kad tėvynės meilė pareina nuo religinių bei moralinių vertybių ir jomis pagrįstų tradicijų.

Paties Donelaičio įsitikinimų „Metų“ poemų dar pasako Lauras ir Krizas. Šio pastarojo priekaištai tarnams tikriausiai yra Donelaičio perspėjimai ūkininkų tarnautojams, nors tai patį Krizą pastato į abejotina šviesa. Jo sunki ir darbšti jaunystė bus padariusi jį sukiutuoliu. O tokių Donelaitis nemėgo. Antra vertus, Krizo pavardę poetas neretai pavartoja vietoj būro bendrinio vardo.

Greta žmogiškųjų veikėjų "Metų" poemų Donelaičio idealams ir idėjoms dar atstovauja gandas ir lakštingala. Pirmiausia

(Nukelta i 4 psl.)

Kaip visi Donelaičio "viežlybieji gaspadoriai", Pričkus ir Selmas yra patriotai. Jiedu apgailestauja anas barzdotas gadydnes, kada lietuvininkai nebuvo susimaisę su vokiečiais, kada lietuvininkai ir lietuvininkės nė kiek vokiškai nemokėjo ir laikėsi savų tradicijų. Tačiau visų patriotiškiausias yra Selmas. Jis labiausiai piktinasi kolonistų arogancija ir panika lietuviams. Bet jis taip pat labiausiai džiaugiasi, kai svetimiečiai šį tą gero randa lietuviuose, kartais pagiria Lietuvą arba pasisavina jos papročius. Tada senoji "viežlybojo gaspadoriaus" širdis nebeįsilaiko ir Selmas prabyla:

Žinot juk visi, kaip kožnas Lietuvą giria
Ir kaip daug svetimų žmonių, kad mus pamatytų,
Iš visu kampų šio svieto jau susibėgo.

J. Gielgudas apie vaidybos meną

Filmų ir teatro garsenybė Jonas Gielgudas, lietuvių kilmės, išleido veikalą "Stage Directions" (Random House, New York). Tai jo atsiminimai ir plaukštas sukauptos patirties vaidyboje ir režisavimo darbe. Filmų ir teatro mėgėjams, o ypač patiems aktoriams, tai ypatingos vertės veikalas, ypač gi mielas, kad tai mūsų tautos kraujo kūrybingo žmogaus darbas.

Jo gyvenimo programa

Veikale gausu paties Gielgudo biografinių bruožų. Jau pačioje įžangoje jis pasakoja:

— Aš niekada nesuvokiau pasaulio politikos dalykų, neturiu veržlumo siekti galybės, didelių pinigų sumų, ir neturiu aištingo troškimo įtikinti žmones, kad jie klysta, o aš esu teisus; tačiau aš turiu stiprų ir nuosirdų norą aukštai stovėti savojo artyj ir suprasti, ką aš noriu pasiekti teatre, kad tuo įtikėtų ir tie žmonės, su kuriais man tenka dirbti.

Savo uždavinį teatre jis nusako šiais žodžiais:

— Savo teatro darbu stengiuosi patarnauti auditorijai, užimti publiką ir ją sudominti, iššaukti žiūroviuose užuojautą, aistrą ar neapykantą, išimti juos iš jų pačių, kad jie galėtų maloniai praleisti tris valandas laiko.

42 scenos darbo metai

Teatro ir filmų menui jis jau tarnauja 42 metus. Pasakoja, kad pirmieji nepasisekimai jam buvę taip pat naudingi, kaip ir jaunystės laimėjimai. Didžiausios įtakos jo scenos darbuotojė turėjo tas džiaugsmas — surasti Shakespeare'ą ir dirbti su jo kūriniais. Atsileisdamas savo darbo būdus, J. Gielgudas rašo:

— Žmonės mane laiko intelektualiu aktoriumi, kai tuo tarpu aš beveik visiškai pasitikiu stebėjimu, emocijomis ir instinktu.

Pasakoja, kad prieš vaidindamas jis mėgsta popietėje numigti valandą ar net daugiau;

bet valgo tada mažai. Pilnai savo rolę apvaldęs jis jaučiasi tik tada, kai jau ją yra vaidinęs bent šešetą savaičių.

Kietai dirba ir atvirom akim stebi gyvenimą

Savo vaidmeniui jis ruošiasi atsidėjęs. Žodžius, kuriuos jam reikės pasakyti, jis perrašo ranka, kartais net pakartotinai perrašo. Reikale jis prašo autorių pakeisti kai kurias frazes, kad jam sklandžiau išeitų.

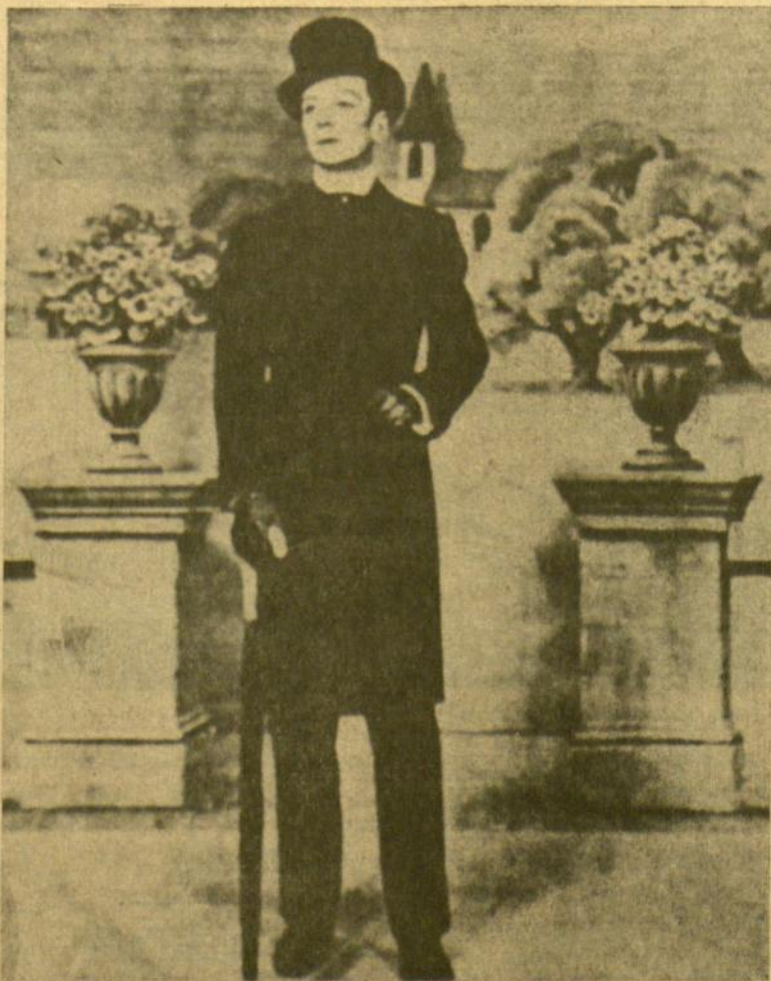
Jis mėgsta stebėti gyvenimą. Kai jam reikėjo vaidinti Ras-kolnikovo vaidmenį kūrinyje "Nusikaltimas ir bausmė", kur yra ypač sunki scena, kai Ras-kolnikovas sudrimba savo lovoj, grįžęs po senutės nužudymo, Gielgudas įsižiūrėjo, kaip Šv. Jokūbo parke gulėjo veidą įbedęs į žemę valkata, susmeigęs rankas į žolę ir purvus.

Režisoriaus vaidmuo

Imdamas režisuoti, jis kelis kartus atidžiai perskaito veikalą. Repeticijų metu jis dažnai daro pakeitimus; nors tai erzina aktorius, bet Gielgudas yra tos nuomonės, kad niekada nėra vėlu pastatymą patobulinti. Taigi jis kai kuriuos pakeitimus įveda net veikalui jau savaitėmis išbuvus scenoje. Nors iš kitos pusės, jis yra linkęs daug laisvės palikti pačių aktorių talentui ir sugebėjimams. Režisierius, anot jo, tai ne orkestro dirigentas; režisierius yra būtinas repeticijoje, jis gali atnešti naujų impulsų kritiškuose vaidinimo momentuose, bet šiaip vaidinimo metu jis iniciatyvą turi palikti aktoriams, kurių instinktui, talentui jis reiskia daug pasitikėjimo.

Aktoriaus savybės

Gero aktoriaus savybė, anot Gielgudo, yra ne tik savojo vaidmens geras atlikimas, bet ir buvimas geru partneriu kitam. "Kaip žaidime, rungtyne svarbu, kad būtumei geru savo komandos nariu, taip ir scenoje privalai paremti kitus aktorius, išbalansuoti vaidybos eigą". Besimokant savosios ro-

Jonas Gielgudas (J. Worthingo vaidmenį) "The Importance of Being Earnest", pastatytame Londone 1939 m.

lės žodžių, reikia juos atmintin įsisavinti, bet ne kaip papūgai, o ryšium su balansuotu scenos vyksmu, bendradarbiaujant su režisieriumi ir vaidybos draugais.

Toliau knygoje smulkiai aptariami jo statytieji veikalai, paduodamas net pavyzdys, kokias pastabas prie atskirų savo rolės žodžių Gielgudas pasirašo, ruošdamasis vaidybai, nustatydamas, kokį tembrą, kokią prasmę tiems žodžiams teikti. Tai medžiaga įdomi daugiau pažengusiems aktoriams. Eilinis gi skaitytojas džiaugiasi, kad mūsų Gielgudas yra ne tik iškilus filmų ir dramos aktorius, režisierius, bet ir gabus valdyti plunksną, ką parodė duodamas šią vertingą atsiminimų ir apybraižų knygą. J. Pr.

Infraraudoni spinduliai gali nudaužti raketą

Būsią galima numušti raketą ar dirbtinius žemės satelitus, net esančius už šimtų mylių, paleidus nematomų infraraudonų spindulių srovę. Tai tvirtina mokslininkas Carsten M. Ha-

aland, dirbantis Illinois Technological Institute. Jo siūlomas raketų nudaužėjas būsią pavadinamas "cycloradiation". Tų infraraudonų spindulių pajėgumas būsiąs trilijonai watų vienam kvadratiniam coliui. Jie įstengs sužaloti raketą ar satelito mechanizmą.

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.

3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVMAS IR TAISYMAS
ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

4½%
current dividend

on investment bonus
4½% DIVIDENDU MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS
1½ metų investavimo bonus mokame 4½% dividendu kas pusmetį ir dar išmokame po ½% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmadi., antradi., penktadi. ir šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiadi. uždaryta: ketvirtadi. 9 v. r. — 8 v. v.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS • GREITAS patarnavimas • GARANTIJĄ • KREDITAS
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

NAUJAS "SPROGIMAS"...

(Atkelta iš 5 psl.)

Jeigu visa tai pasitvirtintų

Taigi, įsijungiant dr. Saxl dinaminį veiksnį tarp elektros ir gravitacijos, atsirado naujas erdvės plotas mokslininkams, kuris, atrodo, yra daug aiškesnis ir kuris, gal būt, padės susidaryti tą tikrąjį visatos organizmą ir galės parodyti jo tikrąsias veikimo ir išsilaikymo funkcijas.

Cia paminėti tik dr. Saxl bandymai ir teorija. Jeigu tai pasitvirtintų, tai, tur būt, bus nauja revoliucija fizikos mokslo pasauly. Tur būt, reikės perrašyti ir visus ligšiolinius fizikos mokslo veikalus.

Dr. Saxl, kuris daro tuos bandymus ir dirba Harvardo universitete, tiki, kad jis atidengė tikruosius pagrindus, kad tik-

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Ir kitus kraštus.

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago 32. Ill. Tel. YA 7-5980

TV — RADIJŲ TAISYMAS

P. RUDENAS
4448 S. Western Ave.
Tel. 847-4829 ir YA 7-1026

Cia pat galite gauti Briedžio dažų.

MOVING

J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

5%

DRAUGAS, šeštadienis, 1964 m. liepos mėn. 11 d.

5

rai reikės pagrindinės revizijos dabartinei kosmologinei koncepcijai ir ligšioliniams jos dėsniams.

Tie, kurie mano, kad pinigai dabar viską, pasiryžę patys viską padaryti už pinigus.

—Buast

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:

BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, Prosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadi. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30. kitom dienom nuo 9 iki 6 v.v.
Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 valandos.

Liepos ir rugp. mėnesiais abi krautuvės sekmadieniais uždarytos.

SKIP'S SELF SERVICE

Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

LIEPOS — JULY 9, 10, 11 D. D.

MEISTERBRAND V.S.O.P. GERMAN
BRANDY 80 Proof Fifth \$4.98

POPULAR BRAND 8 Year Old
CANADIAN WHISKEY Fifth \$4.59

VANDERFLIP DUTCH CHERRY,
RASPBERRY or BLACKCURRANT
WINE Fifth \$1.89

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P. Fifth \$4.89

RICCADONNA VERMOUTH
Dry or Sweet 30 oz. Bottle \$1.29

MONASTERY CREME DE BANANA
LIQUEUR Fifth \$3.29

FORBIDDEN FRUIT LIQUEUR Fifth \$4.98

DU MULLER SPANISH WINES
BURGUNDY, CHABLIS or Rose Fifth .98c

GETTELMAN BOCK BEER
Case of 24—12 oz. No Deposit Bottles \$2.79

PABST BLUE RIBBON BEER
Case of 24—12 oz. Bottles Plus Deposit \$3.09

Du kiemai automobiliams pastatyti
veltui. Į vieną galima įvažiuoti iš
Western Ave., o kitas užpakaly namo.

Marquette Parke -- Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILLINOIS

GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdinčiai tvarkanti savo įstaigos reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprūs finansiškai. Chicago Savings

bendrovė per visus 40 savo gyvavimo metų visuomet yra išmokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir mokėjusi ne mažesnius, kaip 3% dividendus.

Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsargią, bet protingą administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša gerus dividendus.

Chicago Savings AND LOAN ASSOCIATION

Duodame paskolas namams pirkti, statyti naujus namus arba perfinsuoti jūsų seną paskolą naujai susidariusioms jūsų sąlygoms. Atsiminkite, kad Chicago Savings labai lengva pasiekti telefonu ir pasiteirauti apie mūsų sąlygas. Dar geriau atvykti asmeniškai ir gauti nemokamą patarimą iš geriausio šios srities specialisto.

Svarbu pasirinkti vietą pinigams taupyti, bet dar svarbiau pasirinkti vietą, iš kurios gali finansuoti arba gauti paskolas savo namams ar apartamentui. Kviečiame bet kada užėiti, būsite nuosirdžiai sutiktas!

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:30 P.M.

4½%
Current Dividend on Investment Accounts

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-in Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SE MENIENE

Istorinis britų heroizmas

"Viktorijos kryžius buvo įkurtas Britanijoje 1856 m. Daugiau, kaip vieno šimtmečio karams praėjus, vos tik 1,344 buvo apdovanoti už ypatingą drąsą ir heroizmą.

Vienolika jų buvo laimėti per vieną dieną — 1879 m. sausio mėn. "Zulu" yra tos dienos pasakojimas".

Sitoks yra "Zulu" filmo prologas. Šis dviejų valandų ir 15 min. filmas yra britų pastatytas, su britų aktorių sąstata. Gamintojas Cy Endfield yra amerikietis, jau kiek metų gyvenęs Britanijoje.

Filmo pasakojimas apie garsumą mūsų įvykių 1879 m. Naktale, Pietų Afrikoje, pagrįstas tikru faktu, ne fantazija. Pastatymas (spalvotas) yra nepaprastai gražus, tiesiog grandiozinis; režisūra (to paties Endfield) — neeilinė meniška; vaidyba — aukščiausios rūšies. Tokį filmą įvertins ne tik mėgšias veiksmą žiūrovas, bet ir labiau išlepintas kino lankytojas. Atpasakodamas istorinį įvykį — zulu tautelių sukilimą prieš britų kolonialinę kariuomenę — šis filmas smarkiai pralenkia savo gerumu panašios rūšies neseniai pastatytas dramas, kaip "The Alamo" ir "55 Days at Peking".

Filmė pasakojama, kaip britų kariuomenės postas, susidėjęs iš 8 karininkų ir 97 kareivių, turi apsiginti nuo 4,000 sukilusių zulu kovotojų. Jie "turi", nes jie yra ten. Kitos išelties nėra, nes pasidavimo klausimas negali būti ne svarstomas. Ir taip postas ir misijos turi būti ginamos, nors juos pasiekė gandas, kad zulu kovotojai išžudė 1,200 britų kareivių kitoje vietoje. Ir taip bangą po bangos laukiniai puola, kol žuvusiųjų vaizdas darosi šiurpus bežiūrėti. Tačiau net zulu vadai gerbė nepaprastai drąsų priešą.

Filmą patartina stebėti nuo pradžios, nes tada daugiau įvertins pabaigą, o tai yra mūsų su labiausiai netikėtu užbaigimu istorijoje.

I neigiamą pusę tektų įtraukti faktą: mūsų įkaršty šaukiamas komandavimas ir net paprastas pasikalbėjimas įvairiais britų akcentais dažnai sunkiai

yra suprantamas net amerikiečiams, jau visai neminint lietuvų.

Stanley Baker (taipgi gamintojas) vaidina ltn. John Chard, nepalenkiamą britų komendantą.

Michael Caine yra arogantiškas profesionalas kareivis. Caine yra britų ekrane naujokas ir galima pranašauti, kad jis taps stipriausiu konkurentu dabar iškilusiam Peter O'Toole. Jis yra tikrai atrastas talentas.

Jack Hawkins, to ekrano "liūto" talentas nebuvo įvertintas, duodant jam čia menką pacifisto, alkoholio misionieriaus rolę.

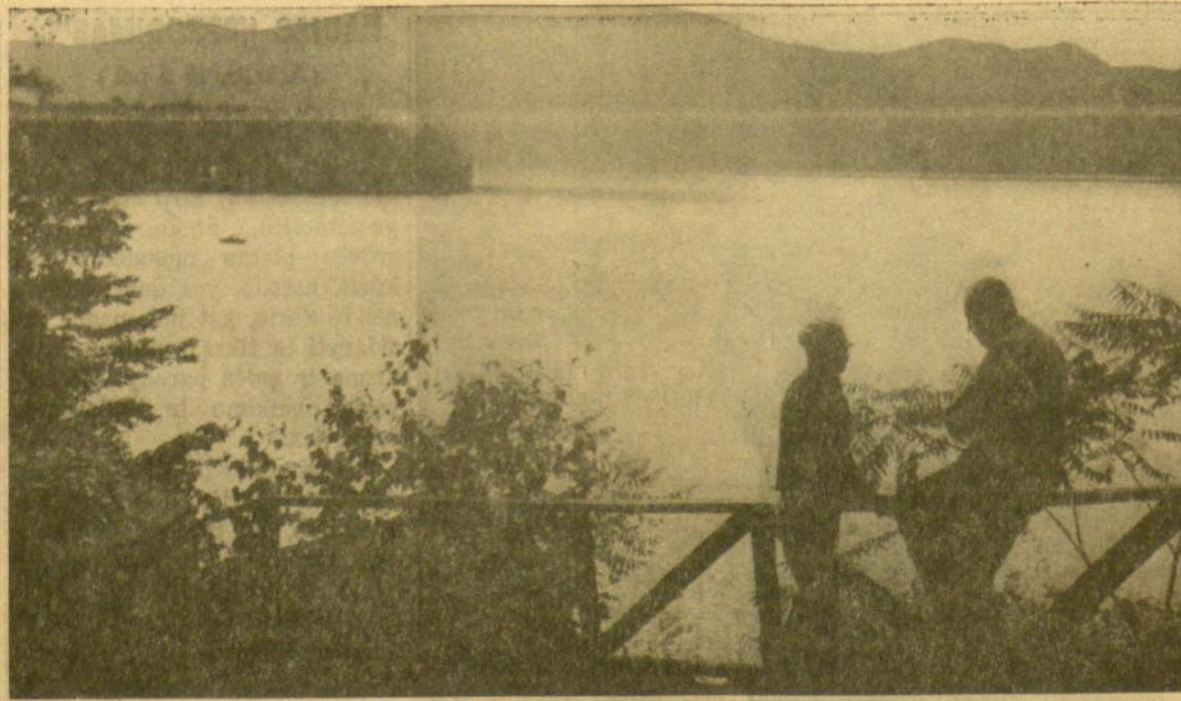
Jo dukterį Margaretą vaidina Ulla Jacobson. Tik suaugusiems.

Juokdario sukurta komedija

Juokdarys Jerry Lewis, atsiskyręs nuo savo partnerio dainininko Dean Martin, pradėjo vaidinti filmuose vienas pats. Dabar savo 30-tame iš eilės filme "The Patsy" jis ne tik vaidina, bet ir tekstą parašė (kartu su Bill Richmond), ir pats režisuoja ir net yra vienas gamintojų (kitas yra Ernest D. Glucksmann).

Filmas yra natūraliausių spalvų, tęsiasi 1 val. 40 min., Paramount bendrovės išleistas.

Intriga yra labai paprasta. Ir nors šis filmas yra gal vienas geriausių iš Jerry Lewis sukurtų, tačiau turinys yra beveik toks pat, kaip ir kituose

Prof. Salys prie žavingojo Lake George, N.Y., besisvečiuodamas savo buvusių sponserių Slyvynų vasarvietėje. Vyt. Maželio nuotrauka

jo filmuose. Paprastas, nieko neužkludęs žmogelis yra išnaudojamas gudrių bei gobšių tipų. Tačiau, pabaigoje jis triumfuoja, visiems atleisdamas ir visus mylėdamas (net ir tą mergaitę, dėl kurios jis dūsavo per visą filmą).

Jerry Lewis vaidina, kaip ir filme "The Bellboy", vyrą, patautoją — Stanley. Grupė gudruolių Hollywoode, kaip ir filme "The Errand Boy", sumano padaryti jį žvaigždę. Tačiau,

ką jis bedarytų, išsina vis negeral. Bet, kaip ir visuose ligšiol Lewis filmuose, viskas pasibaigia laimingai.

Šioje komedijoje Lewis parodo visą savo komiko meną, ką jis per metų metus yra sukūręs. Kai kuriais momentais yra nepaprastai juokinga (pvz. dainavimo pamokoje), kitais momentais pertempta, sakytume, persitengta bevaidinant.

Salia Jerry Lewis filme dar vaidina stiprūs komikai: Ke-

enan Wynn, Phil Harris, Peter Lorre ir kiti. Filmas tinka visai šeimai.

Susidomėjimas Bažnyčios visuotiniu suvažiavimu

Skaitančioje publikoje yra toks susidomėjimas Bažnyčios visuotiniu suvažiavimu, kad Amerikoje naujai pasirodė net 4 tuo klausimu veikalai, kuriuos "New York Times Book Review" recenzuoja savo pir-

Nuoširdus kvietimas...

MUTUAL FEDERAL Bendrovės direktoriai, valdyba ir tarnautojai širdingai kviečia visus apsilankyti Grand Opening metu, kuris prasideda dabar ir tęsis iki liepos 14 dienos. Bus duodamos dovanos naujiems taupytojams ir suvenirai visiems atsilankiusiems.

Tie, kurie atidarys \$300.00 sąskaitą ar pridės šią sumą prie savo dabartinės sąskaitos, veitui gaus naujai išleistą Kennedy pusdolerį, kurių turim gana ribotą skaičių. Tad prašom paskubėti, nes dovanų dalinimas baigsis liepos 14 dieną.

TIKIMĖS, kad turėsime progos Jus pamatyti ir patarnauti Jums ir Jūsų namiškiams

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

CURRENT RATE 4 1/4% PER ANNUM

Firmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išplaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIUI MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Rastinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniai iki 3 val. p. p.

SUTAUPYSITE MŪSŲ SUKAKTUVINIAM IŠPARDAVIME

Pirksit nebrangiai ir gausit sukaktuvinę dovaną

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylonų, taffetų, aksomo, angliškių medžiagų paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas! Gavom spec. medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: veliūro, činčilos, "needlepoint" ir kitų.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3757
Jefferson St., Chernin's alėjuje.

Atdara kasdien įkaintant ir sekmd. nuo 9:15 r. iki 5:30 vak.

Pirmadieniais uždaryta.

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šlaurę

SUTAUPYKITE NUO \$500 IKI \$1000 ANT NAUJO AR VARTOTO AUTO!

IMPERIAL — a quality product of Chrysler Corporation

Balzekas Motor Sales, Inc.

4030 Archer Avenue, Telef.: Virginia 7-1515

CHRYSLER - Imperial — PLYMOUTH - Valiant — BARACUDA

300 gerų vartotų automobilių. Labai nužemintom kainom. Galima pirkti be pinigų.

Didžiausia ir teisingiausia Automobilių įstaiga Amerikoje

mame puslapyje. Recenzentas atranda, kad trys tų veikalų yra pagrįstai optimistiški: 1) Xavier Rynne "The Second Session" (390 psl., \$4.95), 2) protestanto stebėtojo Roberto McAfee Brown "Observer in Rome" (271 psl., \$4.95), 3) M. Novako "The Open Church: Vatican II, Act II" (370 psl., \$6.50). Ketvirtasis recenzuojamas veikalas — M. Serafino "The Pilgrim" (281 psl., \$4.50) — pesimistiškiau žiūri į suvažiavimą.

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

NAUJAUSIOS MADOS PLAUKŲ SUKUOSENA, išpildoma prityrusių šukuotojų.

Artistic Beauty Salon

2711 W. 71st St., tel. HE 6-1098

Sav. VL. ANDRIJAUSKAS

Čia pat galėsite pirkti aukštos rūšies kosmetikos priemones.

Val. — nuo 9:30 v. r. iki 6:30 v. vak.
Treč. ir penkt. nuo 9:30 v. r. iki 9 v. v.

ST. ANNE'S GIFT SHOP

• ROZANČIAI • KNYGOS • PAVEIKSLAI

• PRAGOS KŪDIKĖLIO JEZAUS STATULOS IR RŪBELIAI

• Reikmenys ligonitui primant sakramentus namuose

2557 WEST 63RD ST., CHICAGO, ILLINOIS 60629, TEL. 471-0163

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St.

POrtsmouth 7-8020

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS.

Stabdžių idėjimas ir sutvarkymas.

(COMPLETE BRAKE SERVICE)

KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS (BODY & FENDER WORK)

Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs mechaniški pataisymai.

Nauja dirbtuvė su moderniausiais įrengimais.

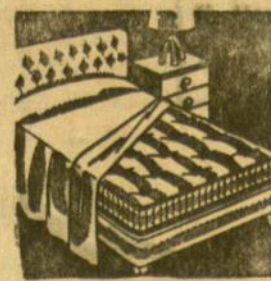
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street

Chicago 29, Illinois

GRovehill 6-7777

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvir. 9-9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmd. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimel ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DURHAM FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

NAUJI LEIDINIAI

● **MARGUTIS** savo birželio mėn. numeryje pasikalbėjime su prof. Vl. Jakubėnu plačiau paličia lietuviškos muzikos ir lietuvių muzikų problemas, duoda recenziją K. Bradūno premijautojo poezijos rinkinio "Si-dabrinės kamanos", darydamas išvadą: "kas jose geriausio, pasi-liskis visam laikui lietuvių li-teratūroje". Atsakydamas į an-kečą teatro klausimais, Vitalis Žukauskas pažymi, kad per paskutiniuosius 15 metų Ame-rikos kontinente gyvavo apie 20 lietuvių teatrinių vienetų, režisūrinių darbų dirbo per 30 asmenų, iškilo visa eilė naujų dramaturgų, kaip Pūkelevičiūtė, Landsbergis, Ostratskas, Ma-riūnas, Naumiestis, Kairys, Laucius, Alė Rūta. D. Bielskus nuodugniau panagrinėja duome-nis paskutiniųjų rinkinių į Bend-ruomenės tarybą. Anot jo, tary-bon praėjo 53% Braziluko - Indreikos sąrašo ir po 33% iš tautininkų, frontininkų ir Ja-saičio sąrašų. Vienas Barzduko Indreikos kandidatas gavo vi-dutiniškai 39% galimų balsų, tiek pat surinko ir frontininkų kandidatai. Kitų grupių kan-didatų gavo mažesnius balsų pro-centą.

● **VYTIS** birželio numeryje duoda gausiai liutuanistinių da-lykų. Dedama ištrauka iš dr. J. Baltrušaičio raštų apie lie-tuvių liaudies skulptūrą, E. Pa-kalniškienės rašo apie tremtinių pasitraukimą iš Lietuvos. Pa-gerbiama vyčių sukaktuvinin-ka Juozas Sadauskas, plačiau rašoma apie gintarą. Gausiai informacijų ir iliustracijų iš vy-čių veiklos.

● **THE MARIAN** birželio nu-meryje turi grupę aukštų kva-lifikacijų bendradarbių, rašan-čių aktualiomis temomis: prof. A. Liaugminas svarsto apie re-ligijos vaidmenį charakterio formacijoje; J. Rugis skaido krikščioniškąją mintį Dostojevs-kio kūryboje; J. Morkūnas ap-rašo Vatikano paviljoną Pasau-linėje parodoje; buvęs karo ka-pelionas kun. Ant. Švedas, MIC, rašo prisiminimus iš antrojo Pasaulinio karo; protestantų seminarijos profesorius L. Bri-ner su pasigėrėjimu rašo apie popiežiaus konstituciją liturgi-joc klausimu; bažnytinio teis-mo teisėjas kun. St. Gaučias — apie moterystės problemas, Verla A. Mooth — Švč. Jėzaus Sirdį, Jonas Prunskis — apie narkotikų vartojimo pavojus.

● **LAIVAS** liepos 11 d. nu-meryje ryšium su sekmadienio evangelija svarsto nuosavybės klausimus, A. Naudžiūnas, MIC, rašo apie Mariją ir krikščionių vienybę, prel. K. Razminas iš-ryškina Pijaus XI taikos mi-siją, Juozas Prunskis aprašo pasakojimus lietuvių, kuri lan-kė Marijos apsišvičimo vietą Skiemonyse, P. Cinišas, MIC, perteikia gamtos grožio sukelia-mas gilesnes mintis, Bal. Braz-džionis pasakoja, kaip kry-žius jį išgelbėjo, kun. K. Matu-laitis, MIC, atsakinėja į pakla-usimus; duodama religinio gy-venimo apžvalga Lietuvoje ir pasaulyje.

VALYMAS
KILIMAI, APMUSTI BALDAI
valomi. Kambariai plaunami ir
dažomi.
J. RUDIS
Tel. CLiffside 4-1050

**SIUNTINIUS I LIETUVĄ,
YAI PAT IR MAISTĄ
SIUNČIA**

Licenzijuota lietuvių įmonė regis-truota U.S. Dept. of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS
Corp.
**MARQUETTE GIFT PARCELS
SERVICE**
3212 S. Halsted, Chicago 8, Ill.
Tel. CA 5-1864
2439 W. 69 st. ir 2608 W. 69 St.,
Chicago 20, Ill.
Tel. — WA 5-2737
DIDELIS PASIRINKIMAS me-džiagų ir visų kitų Lietuvoje pa-geldėjami prekų PAPIGINTO-MIS KAINOMIS.
Akordeonai, siuvamas mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, motociklai, pianiniai ir Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.
Vežėjai: Edv. ir Vyt. Žukauskai

● **ŽVAIGZDĖ** nr. 7 (liepos — rugp.) atkreipia dėmesį savo labai turtingomis iliustracijomis, bet įdomi ir turiniu. G. Ki-jauskas, E.J., rašo apie pagarbą žmogui; atskiru straipsniu nu-pasakoja gaisras Mariana-poly; Br. Krištanavičius baigia straipsnį apie Montevideo lie-tuvių parapiją; aprašomi supla-nuoti tiegi arkiv. Matulevičiaus namai bei Nek. Pr. Marijos se-serų vienuolynas; J. Aranauskas dėsto apie Vietnamo budis-tus; duodamas pasikalbėjimas su prel. Pr. Juru apie muziejų — Alką.

● **MŪSŲ VYTIS** nr. 2 pirmo-n eilėn skirtas pagerbti a. a. prof. St. Kolupailos atminimą, ir čia ta tema telpa J. Kubiliaus, S.J., J. Dainausko, Br. Kvikišio straipsniai; G. Kijauskas, S.J., dėsto apie Sv. Raštą mokslinių tyrimų šviesoje; Vyt. Germanas rašo apie jaunimo kelią į lie-tuvišką spaudą; pagerbiama: dr. laipsnį gavęs Arv. Kudirka, ma-gistro laipsnio siekianti E. Sikš-tėnaitė ir bakalaureatą gavusi D. Urbonaitė.

KRONIKA

● **Baritonas R. Kazys Jaku-tis**, gimęs Worcester, Mass., yra angažuotas šiems pasirody-mams: liepos 10 — koncertas, San Francisco, Cal.; liepos 14—15 — Festival of Fine Arts, Concord, California, operose: Ben rolėje — G. C. Menotti "Te-lephone", Figaro — "Sevilijos kirpėjas" ir Marcello — "Bo-heme"; rugp. 8 d. — solistas su San Francisco Simfonijos orkestru, dir. Arthur Fiedler; Kalifornijos valst. auklėjamu-siuose TV filmuose — "Die Fle-dermaus" — Jakutis dainuos dr. Falkės rolę; spalio 11 — dainuos "Darbininko" koncerte Brooklyne su kita worcesterie-tė Lillian Mackevičiūtė Mer-nik.

● **Solistė Lillian Mickevičiūtė** Mernik, g. Worcester, Mass., birž. mėn. dainavo su Philhar-monic Oratoria Co. New York-e; gruodžio mėn. pakviesta koncertuoti New Yorko Carne-gie Hall. Dainininkė yra Anna Kaskas globotinė ir buvusi jos mokinė.

Abu jaunieji dainininkai — L. Mickevičiūtė ir R. Jakutis nesigėdi skelbtis esą lietuvių kil-mės.
● **Arnoldas Vokietaitis** buvo Spring operos bendrovės pak-viestas dainuoti Mefisto rolę Fausto patatyme. Kaip praneša "San Francisco American", jis pasižymėjo puikiu balsu ir išskirtinai gera vaidyba. "S. Fr. Examiner" pažymi, kad A. Vokietaitis buvo pakviestas iš New Yorko operos, pasižymėjo demoniškai pajėgiu balsu ir laisvu jautimusi scenoje; jis vi-sada buvęs įdomus ir beveik vi-sada įtikinantis.

● **Apie Adomo Mickevičiaus**

MOVING

R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miest-leidimai ir pilna audradė
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

**SOPHIE BARGUS RADIO
ŠEIMOS PROGRAMAS**
Kasdien nuo pirmadienio iki penk-tadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadi-niais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraais pirmą 7 val. vak.

VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmling 4-2413
7159 So. Maplewood Ave.
Chicago 20, Ill.

TAISOME
RADIUS & TELEVIJAS
Teisėjai ir pletai
J & T RADIO-TV
1832 W. 14th St. Cicero, Ill.
Tel. 863-4884

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANKUS, Sav.
staždinis, Sankabos, Transmisijos
Tune-ups ir Motorų Remontas
5759 So. Western Avenue
Kampas 58th Street
Telefonas PRospect 8-9533

Brooklyno kanklininkės su vadove mok. Dzikienė. Vyt. Maželio nuotrauka

ryšius su Goethe rašo "Der Eu-ropäische Osten" 111 nr. Pa-žymima, Mickevičius susipažino su Goethe 1829 m. Weimare, tarpininkaujant pianistei Mari-jai Szymanowskai. Goethė do-mėjosi jauno lyriko darbais, pa-sirašė jo minčių albume, įteikė jam rašalinę, kaip literatūrinio pripažinimo simbolį. Goethės raštai nepalikę be įtakos Mic-kevičiui.

● **Dariaus ir Girėno** garbei skirtą lenkišką K. Ilakowiczow-nos eilėraščių išspausdino "Dzie-nnik Chicagowski" liepos 7 d. n-ry.

● **Lietuvos Dailininkų sąjun-gos** pirmininku išrinktas grafi-kas profesorius J. Kuzminskis, pirmininko pavaduotojais — skulptoriai K. Bogdanas ir ta-pytojas S. Jusionis, atsakinguo-ji sekretoriumi — tapytojas ir dailėtyrininkas P. Gudynas. Dai-lės fondo valdybos pirmininku

patvirtintas tapytojas V. Ge-lčas, revizijos komisijos pirmi-ninku — skulptorius N. Petru-lis.

Išrinkta taip pat Dailininkų sąjungos Kauno skyriaus vado-vybė: pirmininkas — tapytojas P. Stauskas, pavaduotoja — tekstilininkė M. Dūdienė, sekre-torius — grafikas L. Rymekis.

● **Apie Kiprą Petrauską** Lie-tuvoje išleista VI. Kavaliūno monografija "Gyvenimas, pa-švestas dainai". Jau anksčiau buvo išleistos nedidelės brošiū-ros apie J. Gruodį, B. Dvario-ną, St. Vainiūną.

● **J. Grušo** tragedija "Her-kulus Mantas" buvo pastatyta Kauno Dainų slėnyje.

● **Lenkų** rašytojas apie Do-nelaitį. Varšuvoje išleista Zig-munto Stoberskio kritikinė apy-braizė "Kristijonas Donelaitis lietuvių kultūros ir literatūros fone", skirta K. Donelaičiui 250

metų jubiliejui. Apybraizėje nagrinėjama K. Donelaičio kū-rybos nūdieniškumo problema, nūšviečiami poeto gyvenimo ir kūrybos bruožai, cituojama ir komentuojama poema "Metai". Paskutinytis skyrius skirtas Donelaičio tradicijos tęsėjams lietuvių literatūroje.

● **Kompartija** prievartauja Lietuvos dailininkus. "Tiesa" 140 nr. birželio 17 d. paskelbė J. Kuzminsko pranešimą Lie-tuvos dailininkų suvažiavime. Tu-rinij aiškiai nusako pati antraš-tė: "Partijos idėjos — dailininkų idėjos". Tekste pažymima, kad "Partijos nutarimai tapo kertiniu akmeniu sąjungos val-dybos, kiekvieno dailininko veikloje". Atseit, kartinis dai-lininko kūrybos dalykas ne me-niškoji kūryba, o propagandi-nis tarnavimas kompartijai. Nors ir giriamasi, kad Druski-ninkuose atidarytas memoria-linis M. K. Ciurlionio namas — muziejus, o Palangoje — ginta-ro muziejus, bet jeigu ir jie yra skirti taip pat tarnauti kom-partijai, kiek iš to naudos me-niui? Toliau pažymima, kad "kūrybinė dailininkų organiza-cija... daug dėmesio skyrė dai-lininkų pasaulėžiūros formavi-mui...". Taigi, ne tiek profes-iuiam paruošimui, kiek kompar-tijos idėjų skleidimui.

● **Rengiasi** Lietuvoje įvesti graždanka, švedų laikraštis "Svenska Dagbladet" paskelbė abarmuojančias žinias, kad So-vietai ruošiasi įvesti savo graž-danką Pabaltijy. Dėdamas ži-nią pirmame puslapyje, dien-raštis skelbia, kad jau 1959

DRAUGAS, šeštadienis, 1964 m. liepos mėn. 11 d.

7

metais rusų alfabeto, pritaiky-to lietuviams, projektas buvo nusiųstas Mokslo akademijai į Vilnių ir kad vienas lietuvis dai-lininkas gavęs užsakymą supro-jektuoti rusiškas raides lietu-viams, dirbant kontakte su Maskvos poligrafinių institutu. "Svenska Dagbladet" primėha, kad lietuviai per 40 metų atkak-

WESTERN AUTO SERVICE
PAGRINDINIS IR SMULKUS
AUTOMOBILIŲ PATAISYMA
318 S. Western, Chicago 9, Ill.
sav. ST. SCERBA LA 3-1790

ADAMA ELECTRONICS
STEREO FOTOGRAFIJŲ PLOKŠTELIS
ANTENOS - BATERIJOS - LEMPTELIS
EL. VIRT. PRIETAISAI - LAIKRODŽIAI
Visuomenės namais ir garantija
33215 Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5865

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite
už apdraudą nuo ugnies ir auto-mobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95 Street,
Chicago 42, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

Petkus
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIOS KOPLECIO
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWnhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAJINOMIS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNISKOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NUG
MR. NELSON
SAVININKO
**SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.**
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pastrinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIAI
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių
ir kitų papuošimų
2445 WEST 65th STREET
Telef. PR 8-0832 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-8572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUODIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1139—1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

STANDARD FEDERAL
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef.: VIRginia 7-1141

TURTAS — \$87,000,000 REZERVAI — \$8,500,000
Už taupmenas mokame 4 1/4 % dividendą kas 3 mėnesiai
PASKOLOS NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI

VALANDOS: Pirmadieniais 9 iki 8 v. v.
Antradieniais 9 iki 4 v. v. Trečiadienį — nedir-
bama. Ketvirtadienį 9 iki 8 v. v. Penktadienį
9 iki 4 v. v. Šeštadienį 9 iki 12 v.

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.,
Prezidentas

SIUNTINIAI — DOVANOS Į SSSR
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(Licensed by Vnesheposyltorg)
EXEKUTYVIS OFISAS
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York — Tel. IN 7-5522

DĖMESIO

DĖMESIO

Pranešame, kad pagal naują susitarimą tarp Vnesheposyltorg, Maskvoje ir Package Ex-press jau dabar galite siųsti savo giminėms ir draugams siuntinius į SSSR, jie nieko netur-
rės primokėti gaudami įvairiausių produktų siuntinių-dovanas, kurie bus sudaryti iš SSSR gamintų pirmos rūšies produktų.

Čia nurodytos kainos yra VISOS ISLAIDOS produktams parinkti ir jiems nu-siųsti į bet kurią SSSR dalį.

Užsakyti siuntiniai sudaromi Maskvoje, Odesoje ir Rygoje.

Siuntiniai bus įteikti gavėjui po 10-20 dienų užsakymui atėjus į Maskvą.

Siuntiniam galima užsakyti ir delikatesus, tarp jų — juodąją iklą, vėžių konservus, špro-tus, saldinius ir kitus.

Siuntėjas gali siųsti dovaninių siuntinių kiek nori. Yra ir paruošti, standartiniai siun-tiniai, arba galite pasirinkti produktus patys iš katalogo.

Firma atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.
NEW YORK 3, N. Y.
NEWARK, N. J.
SOUTH RIVER, N. J.
ETICA, N. Y.
COHOES, N. Y.
FARMINGDALE, N. Y.
PHILADELPHIA 23, PA.
ALLENSTOWN, PA.
ROCHESTER 5, N. Y.
LOS ANGELES 5, CAL.
CHICAGO 22, ILL.
BALTIMORE 34, MD.
BUFFALO, NEW YORK
DETROIT 12, MICH.
HARTFORD 5, CONN.
JERSEY CITY, N. J.
SYRACUSE 7, N. Y.
CLEVELAND 13, OHIO
HAMTRAMCK, MICH.

1530 BEDFORD AVE.
78 SECOND AVENUE
314 MARKET STREET
46 WHITEHEAD AVENUE
963 BLECKER STREET
13 SARGENT STREET
FREEWOOD ACRES
631 W. GIRARD AVENUE
128 TICHMAN STREET
558 HUDSON AVENUE
107 SO. VERMONT AVENUE
1241 NO. ASHLAND AVENUE
1900 FLEET STREET
701 FILLMORE AVENUE
11801 JOS CAMPAU AVENUE
643-47 ALBANY AVENUE
303 GROVE STREET
1200 South Avenue
1028 KENILWORTH AVENUE
11330 JOS CAMPAU AVENUE

IN 7-6465
OR 4-1540
MI 2-2452
CL 7-6320
RE 2-7476
FE 7-2727
383-0494
PO 9-4507
HE 5-0415
BA 5-4210
DU 6-6550
HU 6-2818
DI 2-4240
TX 5-0700
TO 8-0295
CH 7-5164
HE 5-6368
GR 5-9746
PR 1-0696
TO 9-3980

REIKALAUKITE MŪSŲ NAUJŲ KATALOGŲ SOVIETINIAMS PRODUKTAMS
Dovanų pristatymas ir apsauga garantuojama.

